

Sygn. akt VI U 207/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: R. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 11 grudnia 2013 r., znak: (...)

w sprawie: R. D.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu R. D. prawo do emerytury od dnia (...)
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11.12. 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu R. D. prawa do emerytury. Organ rentowy powołał się na przepisy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2009 roku, nr 153, poz. 1227) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8 poz. 43) W uzasadnieniu decyzji wskazał, iż ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w powyższych przepisach, ponieważ nie udokumentował wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony złożył odwołanie od tej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury. Zdaniem ubezpieczonego na dzień 31 grudnia 1998 roku spełnił on wszystkie niezbędne przesłanki wymagane do przyznania mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania zatrudnienia w warunkach szczególnych. Wnioskodawca podniósł mianowicie, iż w okresie zatrudnienia od 10.09.1976 r. do 31.12.1988 r. wykonywał prace w warunkach szczególnych, a okoliczność ta została potwierdzona świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując dotychczasowe stanowisko. Nadto pozwany wskazał, iż z przedłożonego przez ubezpieczonego świadectwa pracy w szczególnych warunkach z dnia 30.11.2001 r. wynika, że ubezpieczony wykonywał prace: operatora maszyn do obróbki odlewów żeliwnych.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony R. D. urodzony dnia (...), złożył w dniu 2.07.2013 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Organ rentowy uznał za udokumentowany staż ubezpieczeniowy na dzień 31 grudnia 1998 roku w wymiarze 28 lat, 4 miesiące i 29 dni. Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu żadnego okresu do okresów pracy w szczególnych warunkach. Kwestia ta była okolicznością sporną, wymagającą przeprowadzenia postępowania dowodowego.

W tym zakresie Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony R. D. w okresie od 10.09.1976 r. do 31.12.1988 r. roku zatrudniony był w Hucie (...) Zakład nr (...) Huta (...). W świadectwie pracy z dnia 30.11.2001 roku podano, iż powód zajmował stanowisko tokarza. W dniu 30.11.2001 r. następcą prawnym Huty (...) - (...) Spółka z o.o. Huta (...) w T. wystawiła powodowi świadectwo pracy w szczególnych warunkach, w którym wskazano, że ubezpieczony w okresie od 10.09.1976 r. do 31.12.1988 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace: operatora maszyn do obróbki odlewów żeliwnych. W świadectwie tym jako podstawę jego wystawienia powołano wykaz A dział III poz. 23 stanowiący załącznik Nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. (Dz. Urz. z dnia 3.08.1987r.) Dla wyjaśnienia rozbieżności pomiędzy powyższymi dokumentami Sąd oparł się w niniejszej sprawie na zeznaniach powoda i świadków, którzy w spornym okresie byli jego współpracownikami oraz na dokumentach znajdujących się w aktach osobowych powoda.

Na podstawie tych dowodów Sąd Rejonowy ustalił, że powód został zatrudniony w Hucie (...) w 1976 roku jako tokarz. Ubezpieczony przez cały okres zatrudnienia pracował na tokarce służącej do obróbki odlewów żeliwnych. Wraz ze świadkiem M. M. ubezpieczony pracował na zmianę przy obsłudze tokarki i frezarki i była to praca stała i w pełnym wymiarze czasu. Praca przy tokarce lub frezarce, przy wytwarzaniu form żeliwnych służących do wytwarzania opakowań szklanych stanowiła główne zajęcie ubezpieczonego, ewentualne inne czynności wiążące się także z procesem technologicznym zdarzały się rzadko i polegały np. na naprawie uszkodzonej maszyny. Co do zasady pracowało się jednak stale - przez 8 godzin przy maszynie. Przełożonym ubezpieczonego był świadek Z. P., który wydawał mu polecenia dotyczące pracy i na bieżąco kontrolował.

W okresie zatrudnienia powód nie korzystał z urlopów bezpłatnych i dłuższych zwolnień lekarskich. W Hucie (...) ślusarze i tokarze (w tym powód) pracowali na zmianę, przez cały czas przy określonych maszynach.

Dowód: zeznania świadka M. M. i Z. P. oraz zeznania ubezpieczonego –zapis protokołu rozprawy płyta k.22, dokumenty w aktach osobowych ubezpieczonego.

Powyższe zeznania znalazły potwierdzenia w dokumentach znajdujących się w aktach osobowych powoda dotyczących okresu pracy w Hucie (...).

Sąd dał wiarę zgromadzonym dokumentom, albowiem ich prawdziwości strony nie kwestionowały w toku procesu. Wiarygodne okazały się także zeznania samego ubezpieczonego oraz świadków M. M. i Z. P., którzy jednoznacznie wskazali, że w spornych okresach ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Dowody te korelują wzajemnie ze sobą i z całokształtem zebranego materiału dowodowego, nie ma więc żadnych podstaw, aby je kwestionować, tym bardziej, że przesłuchani świadkowie nie mieli żadnego interesu zeznawać w sposób korzystny dla ubezpieczonego.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dokonał oceny ustalonego stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, nr 153,poz.1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.)

Zgodnie z treścią art. 184. ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązywania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.(art. 184 ust 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust 1 cytowanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w cytowanym wyżej przepisie, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Z kolei przepisy rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.), mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z powołanymi przepisami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe, w tym przede wszystkim zeznania świadków i ubezpieczonego, pozwoliło na stwierdzenie, iż ubezpieczony w okresie od 10.09.1976 r. do 31.12.1998 r. wykonywał prace polegające na wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów tj. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu cytowanego przepisu art. 184 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wykonywana przez niego praca wymieniona jest w wykazie „A” dziale III poz. 23 cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów oraz wykazie „A” dziale III poz. 23 pkt.8 stanowiącym załącznik do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7.07.1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego i jest pracą o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości. Sąd uznał, że zeznania świadków są wiarygodne, świadkowie

dokładnie podali charakter pracy wykonywanej przez powoda, ponadto wykonywali pracę w tym samym czasie i w tym samym przedsiębiorstwie, co powód. Nadto ich zeznania znajdują potwierdzenie w dokumentacji pracowniczej ubezpieczonego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy stwierdził, że ubezpieczonemu należało zaliczyć pracę w spornym okresie od 10.09.1976 r. do 31.12.1998 roku jako pracę w szczególnych warunkach i uznać, że ma on wymagany 15 letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych, uprawniający do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury na mocy cytowanego art. 32 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43 ze zm.).

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych od dnia spełnienia warunku wieku.

W punkcie 2 wyroku Sąd orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji na podstawie art. 118ust.1a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS z uwagi na to, że świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie spełniało wymagań a ustalenie charakteru pracy ubezpieczonego wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przed Sądem.

SSO Ewa Milczarek